

Ірина Мизак

Айнзацгрупи: нацистські ескадрони смерті

Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр»

Київ-2021

Айнзацгрупи – оперативні підрозділи, вперше створені Вальтером Шеленбергом за наказом Р. Гайдріха в 1938 р. перед початком операції в Чехословачині для придушення будь-якого опору з боку цивільного населення [1].

Напередодні нападу на СРСР було сформовано чотири айнзацгрупи загальною чисельністю 3 000 осіб за географічною ознакою: айнзацгрупи «А» у складі групи армій «Північ» і «В» у групі армій «Центр» вступили на територію СРСР відразу за гітлерівськими військами вже в перші дні німецько-радянської війни [2]. На території України, Брянської області, в Криму і на Північному Кавказі діяли айнзацгрупа «С» під командуванням оберфюрера СС Раша, що складалася із зондеркоманд 4-а і 4-б, айнзацкоманд 5 і 5-б, а також айнзацгрупа «Д» на чолі з бригаденфюрером СС Олендорфом у складі зондеркоманд 10-а, 10-б і айнзацкоманд 11-а, 11-б і 12, підпорядкованих групі армій «Південь».

У жовтні 1941 у зв'язку зі «збільшенням обсягу роботи» в РСХА створили особливий командний штаб для загального керівництва «акціями» айнзацкоманд. Серед 1200 виконавців масової страти мирного населення у Бабиному Яру в Києві була зондеркоманда 4-а айнзацгрупи «С», що складалася приблизно зі 150 есесівців, начальником був штандартенфюрер СС Пауль Блобель.

За приблизними підрахунками, жертвами діяльності айнзацгрупи «С», що діяла на території України стали 975 тисяч осіб [3].

Командувач айнзацгрупою «С» Отто Раш народився в місті Фрідріхсру, Західна Пруссія.

За участь в Першій світовій війні був нагороджений Залізним хрестом 2-го класу.

У 1918 році поступив в університет. Отримав докторський ступінь у галузі права та політичних наук. Крім рідного німецького, Раш також володів італійською, англійською і французькою мовами. Після закінчення університету працював в юридичних фірмах.

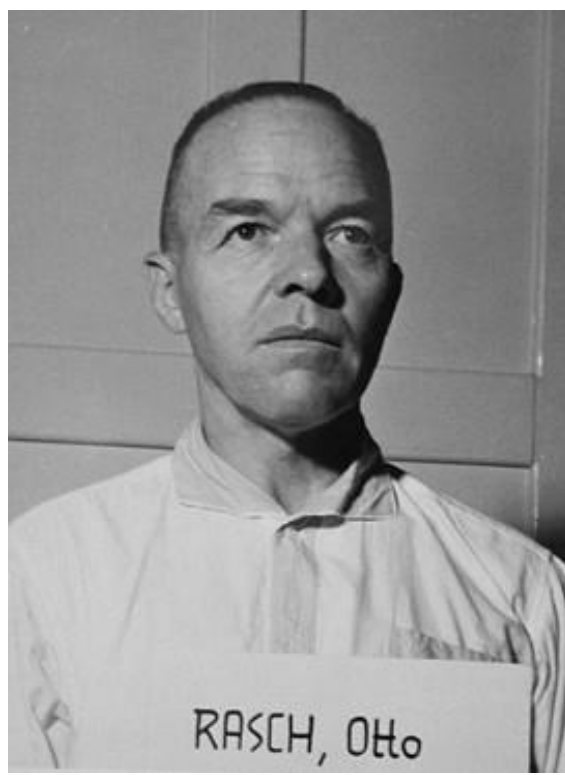
1 жовтня 1931 року вступив до лав НСДАП. З 1936 року очолював 1-ю секцію РСХЛ. З 1937 року отримав посаду гауптштурмфюрера СС і начальника СД в оберабшніті (територіальний підрозділ організації СС) СС «Схід». У 1938-мому керував службою гестапо у Франкфурті-на-Майні.

Працював інспектором поліції, був ініціатором провокації в Глейвіці, яка стала приводом для початку війни з Польщею.

На початку Другої світової війни отримав посаду начальника айнзацгрупи в Польщі, пізніше в травні 1941 році очолив айнзацгрупу «С» і був призначений начальником поліції безпеки і СД в 101-й зоні відповідальності сухопутних військ. Під його керівництвом було проведено безліч розстрілів на території України.

У жовтні 1941 році Раш повернувся в Берлін і був призначений офіцером зв'язку рейхсфюрера СС. У 1942 році зайнявся нафтовою промисловістю.

Після війни був заарештований і брав участь у процесі 9-го Американського військового трибуналу в Нюрнберзі як підсудний. Справу Раша було закрито через слабе здоров'я підсудного (параліч). Отто Раш помер у в'язниці 1 листопада 1948 року.

Отто Раш. Фотографія зроблена військами союзників під час Нюрнберзького процесу. (приблизно 1948 р.)

Начальник зондеркоманди 4-а Пауль Блобель виріс в Ремшайді, де він навчався в школі, і до 1912 року завершив навчання на каменаря і теслю. З 1912 по 1913 роки він вивчав архітектуру в будівельній школі і працював теслею до початку Першої світової війни в 1914 році. Під час Першої світової війни служив на фронті у інженерних військах. Після завершення війни був демобілізований у званні сержанта. До 1919 року Блобель залишався безробітним і жив у Ремшайді. Він продовжив навчання на архітектора у державній школі будівельників і закінчив її в серпні 1920 року з «добрими» оцінками. Починаючи з 1921 року працює на різних підприємствах; 1924 року він відкриває власну архітектурну справу в Золінгені. Внаслідок глобальної економічної кризи в 1929 році не отримує жодного контракту і з 1930 по 1933 рік залишається в Золінгені без роботи. 1 грудня 1931 року вступає в НСДАП (членський номер 844662), а в січні 1932 року також і до СС (номер в SS 29100) [4].

Кар'єра в часи нацизму (1933—1941)

З 1933 до початку 1935 року Пауль Блобель працює клерком у муніципалітеті Золінгена. В червні 1935 року переходить до служби безпеки СС де швидко робить кар'єру і доходить до керівника СД в Дюссельдорфі. У 1938

році він був координатором розбору та збирання матеріалів із зруйнованих синагог в Золінгені, Вупперталі та Ремшайді.

З початком війни проти Радянського Союзу Блобель у ранзі штандартенфюрера СС був призначений в червні 1941 року командиром зондеркоманди 4а (SK 4а) айнзацгрупи Ц (нім. Einsatzgruppe C), яка діяла в оперативному регіоні групи армій «Південь» за лінією фронту. До січня 1942 року, відповідно до наказу айнзацгрупам, SK 4а стратила близько 60 000 чоловік, у тому числі близько 34 000 євреїв було страчено 29 і 30 вересня 1941 року в Бабиному Яру, в окупованому Києві. Блобель очолював SK 4а до січня 1942 року [5].

Штандартенфюрер Пауль Блобель, який керував стратами у Києві в 1941-му, наглядав і за спаленням останків жертв у 1943-му. Про це він засвідчив на Нюрнберзькому процесі 1947 року: «Під час мого візиту в серпні я особисто спостерігав за спаленням тіл у загальній могилі під Києвом. Могила була близько 55 м довжиною, 3 м шириною і 2,5 м глибиною. Після того, як верхній шар був знятий, трупи облили горючим матеріалом і підпалили. Пройшло близько двох днів, поки могили згоріли до дна. Я особисто пересвідчився, що прогоріло все до самого дна. Після цього могила була засипана, і так майже всі сліди були заметені».¹

У звітах айнзацгруп зазначено, що зондеркоманда 4а та її підрозділи брали участь, зокрема, у наступних масових стратах:

- з 22 червня по 29 липня 1941 року в Житомирі: «2531 людина» [6];
- з 27 червня по 29 червня 1941 в Сокалі та Луцьку: «300 євреїв і 317 комуністів» [7];
- в липні або серпні 1941 року в Фастові: «всі євреї у віці від 12 до 60 років» [8];
- у вересні або жовтні 1941 року на марші між Вірна і Дедеров: «32 цигана» [9];
- 29 і 30 вересня 1941 року в Києві, разом із співробітниками айнзацгрупи С і поліцейських підрозділів: «33 771 євреїв» [10];
- 8 жовтня 1941 року в Яготині: «125 євреїв» [11];
- з 22 червня по 12 жовтня 1941 в оперативній зоні зондеркоманди: «понад 51 000 чоловік», (зведений звіт, який містить загальне число раніше страчених осіб) [12];
- та 23 листопада 1941 в Полтаві: «1538 євреїв» [13].

Після звільнення Блобеля з поста командира SK 4а, керівник гестапо, Генріх Мюллер, доручив йому зайнятись прихованням слідів скоєних айнзацгрупами злочинів, тобто, знищити сліди масових поховань. Цей наказ був відданий лише усно. Згадувати цей наказ у листуванні було заборонено. Операція отримала назву «ексгумаційної» (нім. Enterdungsaktion) або «операція «Зондеркоманди 1005». Робітники-євреї мали розкопувати поховання та спалювати викопані тіла на

¹ Уничтожение евреев СССР в годы немецкой оккупации (1941-1944): Сборник документов и материалов. / Редактор Ицхак Арад. Иерусалим: ЯД ВА-Шем: Национальный Институт Памяти жертв нацизма и героев Сопротивления, 1991. — XX, [2], 424 с.

вогнищах. Через стрімкий наступ Червоної Армії завдання вдалось виконати лише частково.

Після війни: засудження і страта (1945—1951)

В справі про айнзацгрупи проти Отто Олендорфа та ін. (справа № 9 на Нюрнберзькому процесі) Пауль Блобель був звинувачений у

- 1) скоєнні злочинів проти людяності;
- 2) військових злочинах;
- 3) членстві у злочинній організації.

Пауль Блобель заслуховує вирок на Нюрнберзькому процесі, 1948 р.

Зокрема, він був звинувачений у вбивстві підрозділами під його командуванням 60 тисяч чоловік в період між червнем 1941 та січнем 1942 року. На свій захист, Блобель стверджував, що зондеркоманда 4а під його командуванням стратила не 60 000, а не більше 10 000-15 000 чоловік. Крім того, він заявив, що «страта агентів ворога, партизан-диверсантів, підозрілих у шпигунстві та саботажі, а також тих, хто шкодив

німецькій армії» не заборонена Гаазькою конвенцією. Суд не взяв до уваги його міркування та визнав винним по всіх трьох пунктах. 10 квітня 1948 року був оголошений вирок і покарання у вигляді страти через повішення [14]. Крім Блобеля на цьому процесі до смерті було засуджено ще 13 високопоставлених керівників айнзацгруп.

7 червня 1951 року Блобель був повішений у в'язниці Ландсберг-ам-Лех. Того ж дня в Ландсберг-ам-Лех було страчено ще трьох засуджених у справі про айнзацгрупи (Отто Олендорфа, Еріха Наумана і Вернера Брауні), а також засудженого на процесі Поля Освальда і двох засуджених в процесі Дахау (Георг Шаллермаєр і Ганс-Теодор Шмідт). Ці сім страт стали останнім випадком застосування смертної кари на території Федеративної Республіки Німеччини. Інші співучасники були засуджені в 1968 році на процесі Калсена до тривалих термінів ув'язнення.

Смерть останнього єврея у Вінниці, 1941 р. Ця сумна фотографія, яка відображає останні хвилини життя вінницького єврея, була знайдена в альбомі солдата з Айнзацгрупи. Назва зображення походить від напису на зворотному боці фотографії та лаконічно описує трагедію, яка сталася у Вінниці: всі 28000 євреїв, що жили там, були вбиті.²

² [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rate1.com.ua/uk/culture/photography/>

Додатки

Додаток 1.

Витяг з повідомлення про події в СРСР № 106

від 7 жовтня 1941 р.

Оперативна група Ц

Місце знаходження Київ.

1. Київ.

Передова команда зондеркоманди 4-А під керівництвом оберштурмфюрера СС Хайфнера і Янсена чисельністю 50 чоловік разом з бойовими частинами вступила в Київ 19.09.41. головна команда зондеркоманди 4-А досягла Києва 25.09.41, після того, як штандартенфюрер СС Блобель побував у Києві 21 і 22.09. Передова команда штабу групи — гауптман поліції Крумме, оберштурмфюрери д-р Криге і Бройн та обершарфюрер СС Браун — прибула у Київ 21.09, штаб групи 25.09.41.

З першого дня окупації Києва від населення стали поступати у великій кількості повідомлення про міни та інші підривні пристрої. 20.09.41 міна уповільненої дії вибухнула у цитаделі, де розмістився артилерійський штаб. Серед інших загинув генерал артилерії Зейдліц. 24.09.41 відбувся підрив у приміщеннях фельдкомендатури, від якого протягом доби через відсутність води виникла велика пожежа. Більша частина центру міста і деякі будівлі навколо були зруйновані новими підривами і пожежами. Щоби стримати пожежу, вермахт був вимушений підірвати ще інші будівлі для припинення поширення вогню на інші райони. Як результат цих необхідних підривів, серед інших були евакуйовані відомства штабу групи і зондеркоманди 4-А. Будівля, в якій знаходився штаб групи (колишній замок, потім пансіонат для дівчат і в попередні роки — канцелярія НКВД) значно постраждала від необхідних підривів. Розчистка руїн і ремонт потребує певного часу.

Додаток 2.

Витяг із звіту 454-ої охоронної дивізії від 2 жовтня 1941 р.

[...] Євреї міста були закликані для реєстрації та розміщення в таборі прибути у визначене місце. Прибуло близько 34 000, у тому числі жінок і дітей. Всі вони, після того, як здали всі свої цінності та одяг, були убиті, що зайняло декілька днів...

Додаток 3.

**Звіт № 10 уповноваженого рейхсміністерства окупованих східних територій при групі армій „Південь” гаупмана д-ра Ганса Коха
(від 5 жовтня 1941 р.)**

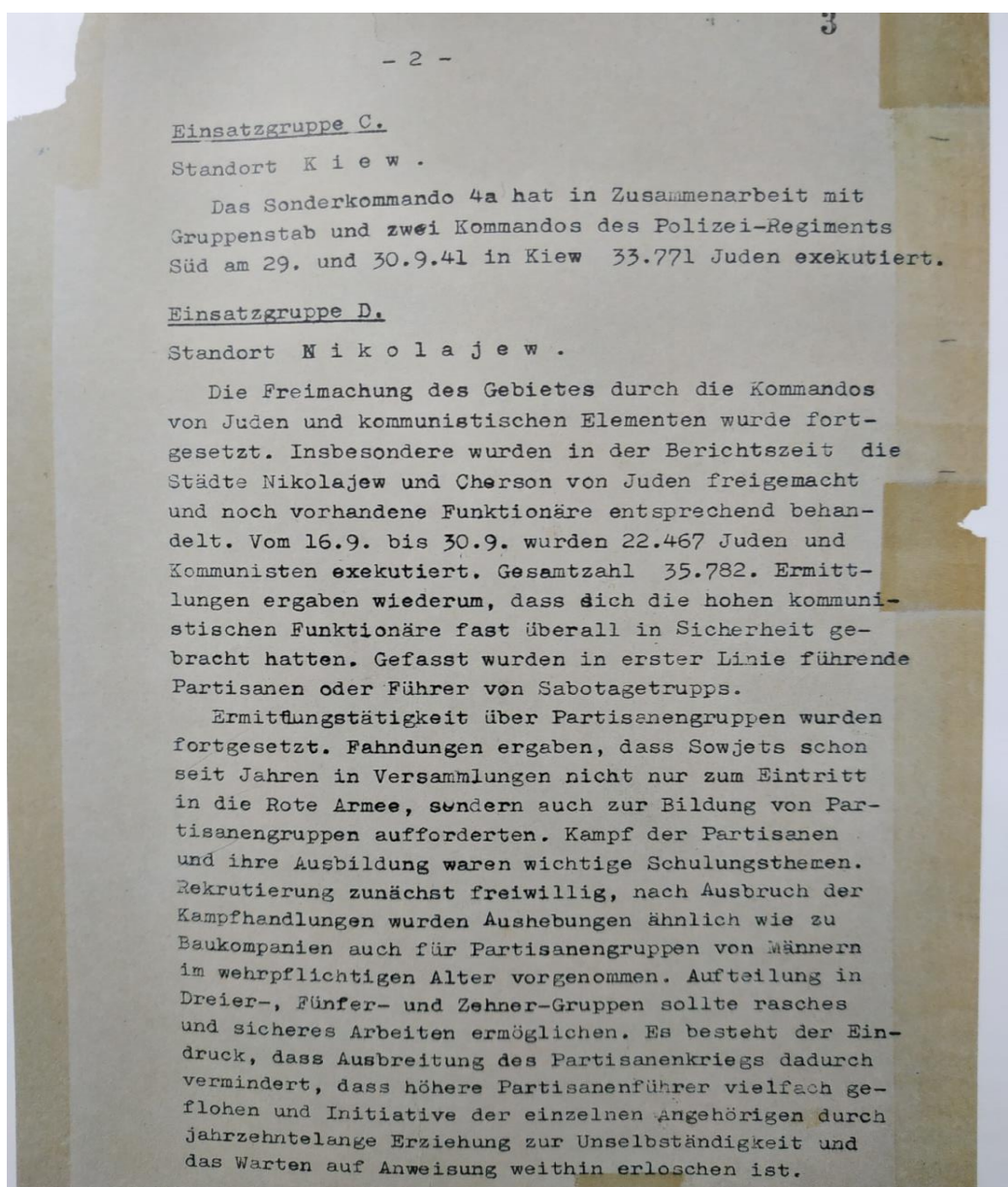
[...] Пожежа Києва (24-29 вересня 1941 р.) зруйнувала як раз центр міста, тобто, саму красиву і величну його частину – з двома найбільшими готелями, головним поштамтом, радіоцентром, телеграфом і кількома універмагами. Пожежею вражено простір біля 2 кв. км., без кровлі залишилося близько 50 000 чоловік, вони як-небудь розселяються по залишених квартирах. У відмітку за наочний саботаж 29-30 вересня знищені євреї міста в загальній кількості (за інформацією оперативної команди СС) близько 35 000 чоловік, половина з яких – жінки.

Рапорт про оперативну ситуацію в СРСР
(від 2 жовтня 1941р.)

Звіт повідомляє про вбивство 33 771 особи.

Інша доповідь стверджує, що їх одяг та цінні речі були передані Національній соціалістичній організації соціальної допомоги (NSV) та органам міської влади.

Рапорти про оперативну ситуацію склалися в Головному управлінні імперської безпеки (нім. Reichssicherheitshauptamt, скорочено RSHA) на основі повідомлень, поданих айнцацгрупами.

(BArch Berlin, R_58_218_ fol. 2 und fol. 3

Свідчення П. Блобеля на Нюрнберзькому процесі

Ich, Paul B l o b e l, erkläre, schwöre und sage aus :

1. Ich bin am 13. August 1894 in POTSDAM geboren. Ich besuchte die Volksschule und Fortbildungsschule in REMSCHEIDT bis zum Jahre 1912. Daran anschliessend absolvierte ich meine Lehrzeit als Maurer und Zimmermann und während der Jahre 1912 und 1913 besuchte ich die Bauschule in WUPPERTAL. Bis zum Ausbruch des ersten Weltkrieges habe ich als Zimmermann gearbeitet. Von 1914 bis 1918 war ich als Pionier im Felde und schied im Jahre 1918 mit dem Dienstgrad eines Vizefeldwebels aus. Bis 1919 war ich nicht beschäftigt und lebte in REMSCHEIDT. Während der Jahre 1919/1920 besuchte ich nochmals die Bauschule in BARMEN. Von 1921 bis 1924 habe ich bei verschiedenen Firmen gearbeitet und liess mich im Jahre 1924 als selbständiger Architekt in SOLINGEN nieder. Während der schlechten Zeiten in Deutschland wurde ich in den Jahren 1928/1929 auftragslos und von 1930 bis 1933 empfang ich Arbeitslosenunterstützung in SOLINGEN. Nach dieser Zeit wurde ich von der Stadtverwaltung im Buerodienst angestellt und blieb dort bis Fruehjahr 1935. Im Juni 1935 kam ich zum SD Oberabschnitt DUESSELDORF, bei welchem ich bis zum Mai 1941 blieb. Zum Schluss war ich Abschnittsleiter fuer DUESSELDORF. Ich wurde dann in das Reichssicherheitshauptamt BERLIN kommandiert.

-2-

-2-

2. Ich wurde Mitglied der NSDAP am 1. Dezember 1931. Meine Mitgliedsnummer ist 844662. Seit Januar 1932 bin ich Mitglied der SS, meine Mitgliedsnummer ist 29100. Ich war ferner Mitglied des Reichskolonialbundes, Luftschutzbundes, NSV und eine Zeitlang war ich Mitglied des Reichsbundes der bildenden Kuenste. Mein Rang in der allgemeinen SS ist Scharfuhrer, mein Rang im SD ab 1940 ist Standartenfuhrer.

3. Im Juni 1941 wurde ich Chef des Sonderkommandos 4 A. Dieses Sonderkommando war der Einsatzgruppe C zugeteilt, letztere stand unter dem Befehl von Dr. Dr. RASCH. Das mir zugeteilte Einsatzgebiet lag im Bereich der 6. Armee, die von Feldmarschall von REICHENAU kommandiert wurde. Im Januar 1942 wurde ich als Chef des Sonderkommandos 4 A abgelost und wurde nach Berlin strafversetzt. Dort blieb ich eine Zeitlang unbeschäftigt. Ich stand unter Aufsicht des Amtes IV, unter dem ehemaligen Gruppenfuhrer MUELLER. Ich bekam im Herbst 1942 die Aufgabe, als Beauftragter MUELLER's in die besetzten Ostgebiete zu fahren und die Spuren der Massengraeber, die von den Hinrichtungen der Einsatzgruppen stammten, zu verwischen. Diese Aufgabe hatte ich bis zum Sommer 1944.

4. Danach wurde ich zum Befehlshaber Steiermark kommandiert und sollte dort als Verbindungsmann zwischen dem

Reichssicherheitshauptamt und dem Gruppenfuehrer ROESSNER in der Partisanenbekaempfung eingesetzt werden, bin aber nicht mit der Ausfuehrung dieser Aufgabe betraut worden.

-3-

-3-

Ich erkrankte im Dezember 1944 und war vom Februar bis April in einem Sanatorium in MARBURG an der Drau. Dort bekam ich Befehl, mich am 11. April 1945 in BERLIN zu melden. Im April 1945 habe ich mich bei KALTENBRUNNER gemeldet und fuhr in die Gegend von SALZBURG. Damit habe ich mich weiteren Befehlen entzogen. Ich bin dann mit der Gruppe in RASTADT, Anfang Mai 1945, in Gefangenschaft geraten.

5. Waehrend meiner Dienstzeit als Chef des Sonderkommandos 4 A vom Zeitpunkt der Aufstellung im Juni 1941 bis zum Januar 1942, wurde ich verschiedentlich mit den Aufgaben der Hinrichtung von Kommunisten, Saboteuren, Juden und anderen unerwuenschten Elementen beauftragt. Die genaue Zahl der hingerichteten Personen ist mir nicht mehr erinnerlich. Einer oberflaechlichen Schaetzung nach, fuer deren Richtigkeit ich keine Gewaehr geben kann, vermute ich, dass sich die Zahl der Hingerichteten woran das Sonderkommando 4 A beteiligt war zwischen 10000 und 15000 bewegt.

6. Ich habe verschiedenen Massenexekutionen beigewohnt und in zwei Faellen mit der Leitung der Exekution befohlen worden. Im August oder September 1941 fand eine Exekution bei KOROSTEN statt bei der ungefaehr 700 bis 1000 Mann erschossen wurden und bei der Dr. Dr. RASCH anwesend war. Ich hatte meine Einheit in einer Anzahl von Exekutionskommandos von je 30 Mann eingeteilt. Von der unterstellten Polizei der ukrainischen Miliz, Bevoelkerung und den Angehoerigen

-4-

-4-

des Sonderkommandos waren zunaechst die Leute erfasst und Massengraeber ausgehoben worden. Von der Gesamtzahl der zu der Exekution bestimmten Personen, wurden jedesmal 15 Mann an den Rand des Massengrabes gefuehrt, wo sie sich hinknien mussten, das Gesicht zum Grab gewandt. Kleidung und Wertsachen wurden zu dieser Zeit noch nicht eingesammelt. Spaeter wurde das geaendert. Die Exekutionskommandos bestanden aus Maennern des Sonderkommandos 4 A und aus Miliz und Polizei. Nachdem die Leute zur Exekution fertig waren, gab einer meiner Fuehrer, dem das jeweilige Exekutionskommando unterstand, den Feuerbefehl. Durch die knieende Lage am Rand des Massengrabes fielen die Opfer meistens gleich in das Massengrab. Ich habe stets groesseren Exekutionskommandos die Erschiessungen durchfuehren lassen, da ich den Gebrauch von Genickschussspezialisten ablehnte. Jedes Kommando schoss fuer ungefaehr eine Stunde und wurde dann abgeloeset. Die noch zu erschiessenden Menschen waren in der Naehede der Exekutionsstaette versammelt und wurden von den Mitgliedern der Kommandos, die im Augenblick nicht an den Exekutionen teilnahmen, bewacht. Die hier geschilderte Exekution wurde von mir selbst beaufsichtigt und ich habe darauf gesehen, dass keine Übergriffe stattfanden.

7. Das Sonderkommando 4 A hatte auch Frauen und Kinder erschossen. Im September oder Oktober 1941 erhielt ich von der Einsatzgruppe C unter Dr. Dr. RASCH einen Gaswagen und eine Hinrichtung wurde durch Gebrauch des Gaswagens vorgenommen. Dieser bestand aus einem 3 Tonnen Lastwagen, der vollkommen luftdicht abgeschlossen war

-5-

-5-

und in dem ungefaehr 30 bis 40 Leute Platz hatten. Nach ungefaehr 7 bis 8 Minuten waren saemtliche Insassen, die den giftigen Gasen ausgesetzt waren, tot. Ich habe selbst die Leichen gesehen, als diese aus dem Gaswagen ausgeladen wurden.

8. Waehrend der letzten Tage des September 1941 nahm das Sonderkommando 4 A unter Mitwirkung des Gruppenstabes der Einsatzgruppe C und zwei Einheiten der in KIEW stationierten Polizeiregimenter die Massenhinrichtung von Juden in KIEW vor. Ich betrachte die mir genannte Ziffer der hingerichteten Leute von 33771 als zu hoch. Meiner Ansicht nach wurden nicht mehr als die Haelfte der angegebenen Zahl erschossen.

9. Da ich waehrend der Zeit vom Juni 1941 bis Januar 1942 mehrfach schwer erkrankte und in verschiedenen Heilstaetten untergebracht war, koennen mir nicht saemtliche Exekutionen des Sonderkommandos 4 A zur Last gelegt werden. Waehrend meiner Abwesenheit wurde das Kommando von Dr. Dr. RASCH, Hauptsturmfaehrer Waldemar von RADETZKI und Dr. BEYER, Hauptsturmfaehrer, uebernommen und unter deren Leitung fanden ebenfalls eine Anzahl von Massenhinrichtungen statt.

Ich habe obige Aussage, bestehend aus fuenf (5) Seiten in deutscher Sprache gelesen und erklaeere, dass dies die volle Wahrheit nach meinem besten Wissen und Glauben ist. Ich hatte Gelegenheit, Aenderungen und Berichtigungen in obiger Erklaerung zu machen. Diese Aussage habe ich freiwillig gemacht, ohne jedwedem Versprechen auf Belohnung und ich war keinerlei Zwang oder Drohung ausgesetzt.

Nuernberg, den 6. Juni 1947

[Unterschrift]
Paul Blobel

Before me, Rolf Wartenberg, D-090064, a U.S. Civilian appeared Paul B l o b e l , to me known, who in my presence signed the foregoing "Eidesstattliche Erklaerung" (statement) consisting of five (5) pages in the German language and swore the same was true.

On the six the day of June 1947

[Unterschrift]
Rolf Wartenberg

Свідчення Пауля Блобеля на Міжнародному військовому трибуналі над військовими злочинцями у Нюрбесі (переклад Ірини Мизак).

Я, Пауль Блобель, заявляю, присягаюся і свідчу під присягою:

Я народився в Потсдамі 13 серпня 1894 року. До 1912 року я навчався в гімназії та професійно-технічному училищі (Fortbildungsschule) у Ремшайді. Потім я працював учнем муляра і тесляра та протягом 1912 і 1913 років я відвідував архітектурну школу у Вупперталі.

До початку Першої світової війни я працював теслею. З 1914 по 1918 р. я працював інженером на фронті і був демобілізований у чині старший сержант (Vizefeldwebel).

До 1919 року я був безробітний і жив в Ремшайді. Протягом 1919/1920 років я знову відвідував архітектурну школу у Бармені. З 1921 по 1924 рік я працював на різні фірми та у 1924 році я розпочав роботу незалежним архітектором у Золінгені.

Коли в Німеччині настали погані часи, у 1928/1929 я не отримував замовлень і з 1930 по 1933 рік я отримував допомогу по безробіттю у Золінгені. Після цього мене найняли для офісної роботи у міську адміністрацію, де я працював до весни 1935 року.

У червні 1935 року я вступив до головної секції СД Дюссельдорфа де і залишався до травня 1941 року.

Я став членом НСДРП першого грудня 1931 року, мій партійний номер 344662. У січні 1932 р. я став членом СС, мій номер 29100. Я далі був членом Національної Колоніальної Ліги (Reichskolonialbund), Національної системи соціального забезпечення (Nationalsozialistische Volkswohlfahrt, NSV), також я був членом Імперської Асоціації Креативних Митецтв (Reichsbund der Bildenden Kuenste).

Мій ранг в Альгемайне СС (Allgemeine SS)*— шарфюрнер (Scharfuhrer), в СД з 1940 року — штандартенфюрер (Standartenfuhrer).

В червні 1941 року я став начальником зондеркоманди (Sonderkommando) 4А. Ця зондеркоманда була приписана до айнзацгрупи С під командуванням др. Раша. Айнзацгрупа, до якої я був призначений, входила до складу 6-ої армії під командуванням фельдмаршала фон Райхенау.

У січні 1942 року мене усунули з посади начальника зондеркоманди 4А і перевели до Берліну через дисциплінарні причини. Там в мене не було призначення деякий час. Я перебував під наглядом ІV управління** під керівництвом тодішнього групенфюрера Мюллера.

* загальні СС

** державна таємна поліція (гестапо) Головного управління імперської безпеки. До кола інтересів входило виявлення і знешкодження ворогів Третього Рейху.

Восени 1942 року я був направлений на окуповані східні території, як заступник Мюллера, знищувати сліди масових поховань людей, страчених айнзацгрупами. У цьому полягало моє завдання до літа 1944 року.

Після цього мене перевели у Штирію, планувалося, що я буду працювати там у якості офіцера-зв'язківця між Головним управлінням імперської безпеки та групенфюрером Роснером в боротьбі проти партизан. Однак, це завдання не було мені призначене.

У грудні 1944 року я захворів і з лютого по квітень я провів у госпіталі в Марбург-на-Драві. Там я отримав наказ рапортувати в Берлін 11 квітня 1945 року.

У квітні 1945 року я рапортував Кальтербрунеру* і поїхав до Зацбургу. Так я уникнув подальших наказів. На початку травня 1945 року я потрапив у полон разом із підрозділом у Раштаді.

Під час моєї служби командиром зондеркоманди 4А, від часу її створення в червні 1941 до січня 1942, мені доручали в різних випадках розстріли комуністів, саботажників, євреїв та інших небажаних персон.

Я не можу точно пам'ятати кількість страчених людей. Посилаючись на поверхневу оцінку, коректність якої я не можу гарантувати, я припускаю, що кількість вбитих становить приблизно між 10 000 та 15 000.

Я був свідком кількох масових страт. У двох випадках мені наказали керувати ексекуціями. В серпні чи вересні 1941 відбулася страта біля Коростеня. Від 700 до 1000 чоловік було розстріляно, і др. Раш був присутній на розстрілі.

Я поділив свій підрозділ на розстрільні команди по 30 чоловік у кожній. Спочатку поліція, підпорядкована українській міліції, мешканці та члени зондеркоманди оточили людей і масові могили були готові.

Із загальної кількості осіб, призначених для розстрілу 15 людей у кожному випадку підводили до краю могили, де вони мусили стати навколішки обличчям до ями. В цей час одяг та цінності ще не збирали. Пізніше це змінилося.

Розстрільна команда складалася із членів зондеркоманди 4А, міліції та поліції. Тоді люди були готові для розстрілу. Один із моїх лідерів, якому було доручено керування цією розстрільною командою, віддавав наказ стріляти. Оскільки вони стояли навколішки на краю могили, жертви, як правило, відразу падали у яму, і потім його замінювали.

Я завжди використовував великі розстрільні команди, оскільки вибирав спеціалістів вбивати прострілом у шию. Кожен підрозділ стріляв близько години, потім його замінювали. Осіб, які ще залишилися для розстрілу, збирали біля місця страти під охороною тих загонів, які на той момент не брали участі у стратах. Я особисто керував тими стратами, які я описував вище, і переконався, що жодних замахів не відбулося.

Зондеркоманда 4А також убивала жінок і дітей. У вересні чи жовтні 1941 року айнзацгрупа С під управлінням д. Раша передала у моє розпорядження газенваген** і одна страта була здійснена за допомогою цього автомобіля. Це була 3-тонна вантажівка, яка вміщувала приблизно 30-40 людей і герметично закривалася. Через 7-8 хвилин всі люди, що потрапили під дію отруйних газів, гинули. Я особисто бачив трупи, коли їх вивантажували із газенвагена.

Я думаю, що ця цифра 33 771, озвучена мені, як кількість осіб, страчених у Києві, занадто висока. На мою думку, не може бути більше половини зазначеної цифри.***

Оскільки з червня 1941 року по січень 1942 року я декілька разів важко хворів, то не можу нести відповідальність за всі страти зондеркоманди 4А.

Під час моєї відсутності командою керували Др. Раш, гаупштурмфюрер Вальдемар фон Радецький та гаупштурмфюрер Др. Бауер, під їхнім управлінням теж відбулося багато страт.

Я прочитав вищевикладене, що складається з п'яти (5) сторінок, німецькою мовою, та на основі моїх знань і переконань, я стверджую, що це правда. У мене була можливість внести зміни та виправлення у вищезазначене твердження. Я зробив цю заяву добровільно, без обіцянок винагороди, і не зазнав жодного примусу чи загрози.

Нюрнберг, 6 червня 1947 р.

(Підпис)

Пауль Блобель

Я, Рольф Вартенберг, D-090064, службовець, стверджую, що дійсно Пауль Блобель свідчив у суді та у моїй присутності підписав вищевикладені "Eidesstattliche Erklarung" (свідчення), що складаються з п'яти (5) сторінок німецькою мовою та присягаюся що це правда.

6 червня 1947 року

(Підпис)

Рольф

Вартенберг

* — Після смерті Гейдріха Гімmlер призначив Кальтенбруннера шефом РСХА. Керував розвідувальною діяльністю Головного управління імперської безпеки, діяльністю СД і айнзатцгруп СС.

** — Газенваген (нім. Gaswagen) мобільна газова камера на базі вантажного автомобіля. Вантажівка мала герметичне приміщення для жертв в середину якого подавалися вихлопні гази від роботи двигуна. Отруйною речовиною виступав монооксид вуглецю. Жертви гинули від задухи. Газвагени були винайдені в СРСР наприкінці 30-их років під час Великого Терору. Активно застосовувались в Нацистській Німеччині для знищення ворогів режиму, переважно євреїв.

*** — Повідомлення про події в СРСР № 101 (Operational Situation Report USSR No. 101) чітко стверджує:

Оперативна група Ц.

Місце знаходження Київ.

Зондеркоманда 4-А в співробітництві зі штабом групи та двома командами поліцейського полку „Південь” 29 і 30.09.1941 стратила в Києві 33 771 єврея.

Список літератури

1. Streim, Alfred (1989). "The Tasks of the SS Einsatzgruppen". In Marrus, Michael (ed.). *The Nazi Holocaust, Part 3, The "Final Solution": The Implementation of Mass Murder. Vol. 2.* Westpoint, CT: Meckler. pp. 436–454. ISBN 978-0-88736-266-8. (p. 436)
2. Longerich, Peter (2010). *Holocaust: The Nazi Persecution and Murder of the Jews.* Oxford; New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-280436-5. (p. 185)
3. *MILITARY TRIBUNAL Volume IV «The Einsatzgruppen Case»*
4. *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV: United States of America vs. Otto Ohlendorf, et. al. (Case 9: «Einsatzgruppen Case»).* District of Columbia 1950, S. 211—213.
5. *Einsatzgruppen-Meldungen, Einsatzgruppe C, Beweisstücke (C) bis (J).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 18-19.
6. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (C).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 18.
7. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (E).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 18-19.
8. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (F).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 19.
9. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (G).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 19.
10. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (H).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 19.
11. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (I).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 19.
12. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (D).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 18.
13. *Anklage gegen Einsatzgruppe C, Anklagepunkt (J).* In: *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV.* District of Columbia 1950, S. 19.
14. *Trials of War Criminals Before the Nuernberg Military Tribunals Under Control Council Law No. 10., Vol. IV: United States of America vs. Otto Ohlendorf, et. al. (Case 9: «Einsatzgruppen Case»).* District of Columbia 1950, S. 526—529.